

Asia: VN/1489/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaista kasvuyrittäjää ja yrittäjää koskevan sääntelyn uudistamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne yrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta.

Muutos, jolla luovuttaisiin yrityksen rekisteröintiä koskevasta edellytyksestä ensimmäisen yrittäjän oleskeluvan kohdalla, olisi sinänsä perusteltu ja aiheellinen. Yrittäjän oleskelulupahakemusten kohdalla kielteisten päätösten osuus on kuitenkin suuri. Tämä luvan hakemista helpottava muutos voisi lisätä hakemusten määrää ja pitää kielteisten päätösten osuuden edelleen korkeana tai jopa nostaa sitä. Mahdollinen hakemusmäärän kasvu ja kielteisten päätösten suuri osuus olisivat Maahanmuuttovirastolle haastavia viraston rajallisten voimavarojen ja tiukan käsittelyaikavelvoitteen vuoksi.

Yrityksen rekisteröintiä koskevasta edellytyksestä luopuminen voisi myös pienentää yrittäjän oleskeluluvan ja kasvuyrittäjän oleskeluluvan välistä eroa. Joidenkin hakijoiden voisi jatkossa olla vaikeampi valita, kumpaa oleskelulupaa hänen olisi haettava.

Lausuntonne kasvuyrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta.

Kasvuyrittäjän oleskeluluvan edellytysten kirjaaminen lakiin nykyistä selkeämmin olisi hyvä muutos sekä hakijan että lupaviranomaisen kannalta. Muutos auttaisi hakijaa hahmottamaan edellytykset luvan saamiselle. Toisaalta muutos tukisi lain sujuvaa ja yhdenmukaista soveltamista.

Osapääätösmenettelyn käyttöönottamiselle kasvuyrittäjän oleskelulupien kohdalla on asianmukaisia perusteita. Esitysluonnos jättää kuitenkin epäselväksi sen, koskisiko osapääätösmenettely myös pysyvän oleskeluluvan myöntämistä, jos hakija sen yhteydessä vetoaa kasvuyrittäjänä toimimiseen ulkomaalaislain 56 § 1 momentin edellyttämänä jatkuvan oleskeluluvan perusteena.

Maahanmuuttovirastolle olisi tärkeää, että Ulkl 80 §:n sanamuoto mahdollistaa tai ei ainakaan sulje pois mahdollisuutta arvioida kasvuyrittäjän oleskeluluvan edellytyksiä osapääätösmenettelyssä myös

silloin, kun ne tulevat arvioitaviksi Ulkl 56 § 1 momentin tarkoittamina jatkuvan oleskeluluvan edellytyksinä.

Ulkomaalaislaki ei sulje pois mahdollisuutta hakea pysyvää oleskelulupaa ja vedota siihen edellytettävänä jatkuvan oleskeluluvan perusteena kasvuyrittäjänä toimimiseen. Siksi on tärkeää huolehtia, että Maahanmuuttovirastolla on tosiasiaassa mahdollisuus selvittää ja arvioida pysyvän oleskeluluvan myöntämisen edellytykset. Kasvuyrittäjän kohdalla siihen tarvitaan käytännössä myös Business Finlandin asiantuntemusta.

Selkeintä olisi todeta yksiselitteisesti joko laissa tai sen perusteluissa, kuuluuko osapäättösmenettely myös pysyvää oleskelulupaa koskevan hakemuksen käsittelyyn, kun pysyvää oleskelulupaa hakeva vetoaa kasvuyrittäjänä toimimiseen. Selkeän oikeusperustan puuttuminen heikentäisi Maahanmuuttoviraston perusteita pyytää osapäättöstä Business Finlandilta pysyvää oleskelulupaa koskevassa asiassa tai muutoin luoda toimivaa menettelyä kasvuyrittäjien pysyviä oleskelulupia varten.

Viraston kokemusten pohjalta vuosittain voisi olla arviolta muutamasta muutamaan kymmeneen pysyvää oleskelulupaa koskevaa hakemusta, joissa hakija ilmoittaa kasvuyrittäjänä toimimisen jatkuvan oleskeluluvan perusteeksi.

Pysyvän oleskeluluvan yhteydessä voisi tulla arvioitavaksi joko 80 §:n mukaisen kasvuyrittäjän ensimmäisen oleskeluluvan edellytykset tai 81 b §:n mukaisen kasvuyrittäjän jatkoluvan edellytykset. Tämä riippuisi hakijan taustasta.

Osapäättöksen saaminen olisi erityisen tärkeää silloin, jos hakija vetoaa kasvuyrittäjänä toimimiseen pysyvää oleskelulupaa koskevassa hakemuksessaan mutta on aiemmin oleskellut maassa jollakin muulla kuin kasvuyrittäjän oleskeluluvalla. Hän siis vetoaisi kasvuyrittäjänä toimimiseensa vasta pysyvää oleskelulupaa hakiessaan ja kasvuyrittäjän oleskeluluvan edellytykset tulisivat vasta silloin arvioitavaksi ensimmäistä kertaa.

Osapäättösmenettelyn ottaminen selkeästi osaksi pysyvää oleskelulupaa koskevaa menettelyä sujuvoittaisi hakemusten käsittelyä ja parantaisi päätösharkinnan laatua. Osapäättösmenettelyn puuttuminen puolestaan vaikuttaisi kielteisesti.

Osapäättösmenettelyn ottaminen osaksi myös pysyviä oleskelulupia, aiheuttaisi todennäköisesti teknisiä kehittämistarpeita ja -kustannuksia. Hallituksen esitysluonnokseen nyt kirjattu arvio tietojärjestelmävaikutuksista ei sisällä niitä. Tältä osin Maahanmuuttovirasto ei ole vielä tarkemmin selvittänyt mahdollisia vaikutuksia. Oletettavasti kertaluontoisia kustannuksia voisi aiheuttaa

esimerkiksi tarve päivittää pysyvää oleskelulupaa koskevaa Enter Finland -lomaketta. Kertaluontoisia kustannuksia saattaisi aiheuttaa myös esimerkiksi osapäätösmenettelyn mahdollistaminen pysyviin oleskelulupiin UMA-järjestelmän kautta.

Muut huomionne ehdotuksesta.

-

Purontie Jaakko
Maahanmuuttovirasto

Kinnunen Janne
Maahanmuuttovirasto